

17.03.2023

POL-2023-12713

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo
kirjaamo.stm@gov.fi

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 30.1.2023

Poliisihallituksen lausunto työryhmän mietinnöstä liikennevakuutusdirektiivin kansalliseksi täytäntöön panemiseksi

1 Lausuntopyyntö

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Poliisihallituksen lausuntoa työryhmän mietinnöstä Liikennevakuutusdirektiivin kansalliseksi täytäntöön panemiseksi. Mietintö koskee Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2021/2118 moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavasta vakuutuksesta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamisesta annetun direktiivin 2009/103/EY muuttamisesta.

Pyynnön johdosta Poliisihallitus lausuu seuraavaa.

2 Ehdotusta koskevat yleiset huomiot

Yleisesti ottaen ehdotuksessa sovitetaan direktiivin muutokset hyvin Suomen nykyiseen, melko kattavaan liikennevakuutuslakiin ja sen soveltamisalaan. Poliisihallitus ottaa alla kantaa esityksen säännöksiin siltä osin, kuin ne aiheuttivat kommentoinnin tai lausumisen tarvetta.

3 Liikennevakuutuslain muutosehdotukset (1. lakiehdotus)

3.1 Lain soveltamisala (1 §)

Poliisihallitus katsoo, että liikenteestä eristetyllä alueella kilpailu- tai testaustarkoituksiin taikka kilpailuun välittömästi liittyvään harjoitteluun käytettävää moottoriajoneuvoa koskevan kohdan poistaminen lain soveltamisalan rajoituksista selkeyttää lain soveltamista. Alueen liikenteestä eristämisen riittävyys on hankalasti määriteltävissä ja tuon kohdan poistaminen selkeyttää tällaisessa toiminnassa käytettävien ajoneuvojen vakuuttamisvelvoitetta ja kuljettamiseen osallistumattomien henkilöiden oikeutta saada vahinkotilanteissa korvaus liikennevakuutuksen perusteella. Ehdotettuun 41 a §:ään sisältyvä, kuljettajalle kilpailu- tai lajiharjoittelutilanteessa aiheutuneen vahingon rajaaminen liikennevakuutuksen korvauspiirin ulkopuolelle, on tarpeellinen lisäys niiden tilanteiden osalta, joissa ei ole velvollisuutta noudattaa liikennesääntöjä. Käytännössä nämä ovat juuri erilaisilla

eristetyillä erikoiskokeilla tai ajoradoilla tapahtuvia tilanteita, joihin liittyy tie-
liikenteeseen kuulumatonta riskinottoa.

3.2 Ajoneuvon määritelmä (2 §:n 1 kohta)

Poliisihallitus pitää ehdotettua moottoriajoneuvon rajausta sinällään tarkoi-
tuksenmukaisena. Moottoriajoneuvon rajaaminen yksinomaan mekaani-
sella voimalla maata, mutta ei kiskoja pitkin kulkeviin ajoneuvoihin, joiden
rakenteellinen nopeus on yli 25 km/h, tukee ajoneuvolain (82/2021) ja pui-
teasetuksen (2018/858 EU) moottorikäyttöisen ajoneuvon määrittelyjä. Pai-
norajan 25 kg sisällyttäminen moottoriajoneuvon määritelmään ilman direk-
tiivissä mainittua 14 km/h -nopeuskynnystä tuo mukanaan uusia ajoneu-
voja vakuutusvelvollisuuden piiriin. Lähinnä näitä olisivat ne kevyet sähköi-
set ajoneuvot ja muiden kuin vammaisten jalankulkua avustavat laitteet,
joiden nettopaino ylittää tuon 25 kg. Esimerkiksi eri operaattoreiden ylläpi-
tämien sähköpotkualautojen osalta muutos on katsottava hyödylliseksi,
koska se tuo osan vuokrattavista ajoneuvoista vakuutusvelvollisuuden pii-
riin ja toisaalta vaikuttaa ajoneuvojen suuntautumiseen kevyemmiksi.

Poliisihallitus toteaa myös, että osa markkinoilla olevista sähköavusteisista
ja moottorilla varustetuista polkupyöristä ylittää tuon 25 kg:n painon, mutta
ne jäisivät tämän lain ajoneuvon määritelmän ulkopuolelle, koska ne eivät
kulje yksinomaan mekaanisella voimalla, vaan osittain myös kuljettajan voi-
min.

Direktiivissä esitetyt sähköpyörätuolit ja muut vastaavat rekisteröintivelvolli-
suuden ulkopuoliset, liikkumisesteisten henkilöiden käyttöön tarkoitetut ke-
vytrakenteiset ajoneuvot jäisivät jatkossakin vakuutettavien ajoneuvojen
piiriin ulkopuolelle lain 8 §:ään sisältyvän poikkeussäännöksen perusteella.

Poliisihallitus toteaa, että liikennevalvonnassa muulloin kuin erikseen jär-
jestetyissä tilanteissa ajoneuvon 25 kg:n painorajan ylittymisen toteaminen
ja rajan ylittävän ajoneuvon yksilöinti asettavat poliisille haasteita ajatellen
liikennevakuutuskeskukselle vakuuttamattomasta ajoneuvosta tehtävää
ilmoitusta. Ihannetilanteessa vakuuttamisvelvollisuuden ja rekisteröintivel-
vollisuuden raja olisi sama, jolloin nämä yli 25-kiloiset ajoneuvot tulisivat
myös rekisteröintivelvollisuuden piiriin ja tilanteeseen voisi myös valvon-
nassa puuttua ajoneuvorikkomuksena.

3.3 Poikkeukset vakuuttamisvelvollisuudesta (8 §)

Verrattaessa vakuuttamisvelvollisuudesta tehtäviä poikkeuksia koskevaa
esitystä nykyisin voimassa olevaan säännökseen Poliisihallitus toteaa, että
kohdan 2 sisältö säilyisi asiallisesti entisellään, vaikka leikkuupuimuria ei
enää erikseen säännöksessä mainittaisi.

Leikkuupuimurin osalta Poliisihallitus toteaa lisäksi, että vuosittain aiheutuu
vakavia kolareita, joissa ajoneuvolla törmätään tiellä kulkevaan leveään

leikkuupuimuriin. Leikkuupuimurit muodostavat niiden leveyden yhä kasvaessa koko ajan suuremman riskin kuljetustilanteissa, vaikka kaikki mahdollinen tehtäisiinkin leveyden pienentämiseksi. Poliisihallitus esittää harkittavaksi liikennevakuutusvelvoitteen asettamisen leikkuupuimureille ja mahdollisesti myös muille samantyyppisille moottoriyökoneille.

Poliisihallitus pitää perusteltuna yksinomaan lasten kuljetettavaksi tarkoitettua ajoneuvoa koskevan poikkeuksen poistamista 8 §:stä. Mikäli lapsen kuljetettavaksi tarkoitettu ajoneuvo olisi varustettu moottorilla, olisi sen varustamisvelvollisuuteen sovellettava 25 km/h rakenteellisen nopeuden raja-arvoa ja 25 kg:n painorajaa samoin kuin muihinkin ajoneuvoihin.

3.4 Ajoneuvoyhdistelmän aiheuttamat vahingot (39 a §)

Poliisihallitus katsoo, että säännös ajoneuvoyhdistelmän aiheuttaman vahingon korvaamisesta on tarpeellinen tarkentamaan korvausvastuun jakautumista tilanteissa, joissa vahinko johtuu perävaunun puutteellisesta kunnosta tai joissa vetoajoneuvoa ei voida tunnistaa tai joissa korvattavan esinevahingon enimmäismäärä ylittyy.

3.5 Kilpailuun osallistuneelle kuljettajalle aiheutuneet vahingot (41 a §)

Poliisihallitus pitää säännöstä tarpeellisena lain soveltamisalan laajentumisessa kilpailu- ja lajiharjoittelutoimintaan myös liikenteestä eristetyille alueille. Kilpailu- ja harjoitustilanteissa ei liikennevakuutuksesta korvattaisi kuljettajalle itselleen aiheutunutta vahinkoa, mikäli tilanteessa ei ollut noudatettava liikennesääntöjä. Koska liikennesääntöjä tulee tieliikennelain (729/2018) 1 §:n mukaan noudattaa tiellä eli lain 2 §:n mukaisella yleiseen liikenteeseen tarkoitettulla alueella taikka yleisesti liikenteeseen käytetyllä alueella, jäisivät kuljettajan vahingot liikennevakuutuksen perusteella korvaamatta kilpailu- ja lajiharjoittelutilanteissa, jotka tapahtuisivat maastossa tai tien ulkopuolisilla väylillä. Näitä alueita löytyy liikenteeltä eristetyiltä alueilta ja myös niiden ulkopuolelta.

3.6 Eräiden työsuoritusten aikana sattuneet vahingot (42 §)

Poliisihallitus pitää perusteltuna tarkennuksena säännöksen ensimmäisen momentin 1. kohdan muutosta, jossa ehdotetaan käytettäväksi paikoillaan oloa liikkumattomana olon sijaan kuvaamaan sitä, että paikoillaan olevan ajoneuvon liikkuvalla kauhalla, ovella tai muulla osalla työsuorituksen aikana omistajalle, haltijalle, kuljettajalle tai muulle henkilölle aiheutunutta vahinkoa ei korvata liikennevakuutuksesta. Liikkumattomana olo on saatettu ymmärtää siten, että säännöksen soveltamiseksi ajoneuvon on tullut olla kaikilta osin täysin liikkumattomana.

Mietinnössä esitetään säännökseen lisättäväksi toinen momentti, jossa suljettaisiin liikennevakuutuksen korvauspiirin ulkopuolelle omaisuusvahingot, jotka aiheutuvat itse kaivutyöstä. Työryhmän mietinnössä mainitaan esi-

merkinä kaivutyön seurauksena vahingoittuva maakaapeli. Sen sijaan vahingot, jotka aiheutuisivat esimerkiksi kauhan osumisesta ohiajavaan ajoneuvoon, korvattaisiin edelleenkin liikennevakuutuksesta. Poliisihallitus katsoo, että tarkennus on liikennevakuutuslain soveltamisalan kannalta perusteltu siitäkin huolimatta, että se jossakin määrin rajaa korvattavien vahinkojen laatua.

3.7 Oikeus vaatia korvausta korvausedustajalta (70 §:n 3 ja 4 momentti)

Poliisihallitus pitää Liikennevakuutuskeskuksen kaksoisroolin välttämiseksi tarpeellisenä erottaa liikennevakuutuskeskus ulkomailta toimivien vakuutusyhtiöiden korvausedustajan roolista, kuten ehdotettuun 4 momenttiin on kirjattu.

4 Lopuksi

Muilta osin Poliisihallituksella ei ole mietinnöstä lausuttavaa.

Poliisijohtaja

Sanna Heikinheimo

Poliisitarkastaja

Tuomo Katajisto

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 17.03.2023 klo 11:54. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimosta.

Jakelu

Sosiaali- ja terveysministeriö / kirjaamo

Tiedoksi

Poliisitoimintayksikkö / Liikenneturvallisuuden vastuualue